خو لسته بود وخانه وحجره بکل بضم الکاف الفارسی ارسته وتخلوت باو
نشسته ودیده ودل برو بسته وشبهای دراز نخفتمی و بذلها بفتحتی الباء
واللام وسکون الذال المعجمة جمع بذله ولطیفها عطف تفسیری لبذلها کامر کفتمی
تا باشد وحشت نکیرد وموانست پذیرد ازین جمله شبها شبی می کفتم که
بخت بلند یار بود بفتح الواو وچشم دولت بیدار که بصحبت پیری افتادی
پخته وپرورده وجهان دیده کرم بالکاف الفارسی وسرد روزکار چشیده
نیک وبد ازموده حق صحبت بداند وشرط مودت بجای آرد مشفق
یعنی شفقت کننده ومهربان عطف تفسیری خوش طبع وشیرین زبان مثنوی
تا توانم دلت بدست آرم • ور بیازاریم نیازارم بکسر النون وسکون الزای بمعنی
الحاجة ارم • یعنی اکر تو بیازاری وخوری می کنی مرا من نیازارم ای احتیاج وتضرع
ارم ترا اکر چو طوطی ای مثله شکر بود بفتح الواو خورشت • ای طعامك
جان شیرین من فدای پرورشت • یعنی لوکان طعامك السکر کالببغاء فعلی
ان احصله ولو بتغذیة الروح العزیز نه کرفتار آمدی بدست جوانی معجب بضم المیم
وکسر الجیم بمعنی خویشتن بین خیره رای یعنی ضعیف الفکر سر تیز وسبک پای که
هر دم هوای پزد بفتحتین مضارع پختن وهر لحظه رایی زند ای لایستقر علی رای
وهر شب جایی خسبد وهر روز یاری کیرد بیت وفاداری مدار از بلبلان
چشم • یعنی چشم مدار ای لا تترقب ولا تطمع الوفاء من البلابل که هر دم بر کلی دیکر
سرایند • اما طائفه پیران بعقل وادب زندکانی کنند نه بر مقتضای جهل وجوانی
دیکر زخود بهتری بیاء الوحدة جوی امر من جستن وفرصت شمار • وغنیمت
دان مصاحبتش که با چون خودی ای فی المصاحبة مع من یساویک فی الشرف
کم کنی بضم الکاف فی الثانی وفتحه فی الاول روزکار • یعنی تنقص عمرک فقط من غیر ترتب

فائدة

فائدة ونفع کفت آن پیر برین نمط بفتحتین بمعنی کونه ونوع کذا فی القانون
بکفتم وکمان بردم که دلش در قید من آمد وصید من شد ناکه بالکاف الفارسی
وسکون الهاء نفسی بفتحتین سرد از دل پر درد بر آورد وکفت چندین
سخن که کفتی در ترازوی عقل من وزن آن یک سخن ندارد که وقتی ای فی وقت
من الاوقات شنیده ام از قبیله خویش که زن جوان را اکر تیری در پهلو
نشیند به که پیری شنید شعر لما رأت بین یدی بعلها • شیئا کارخی
شفة الصائم • ای لما ابصرت الزوجة بین یدی بعلها ای زوجها والجمع بعولة
ویقال للزوجة بعلة مثل زوج وزوجة وقوله شیئا مفعول رأت واراد به آلة
الرجل وارخی اسم تفضیل من الرخوة وهی بکسر الراء وفتحها اللینة ای لما رأت شیئا
کائنا مثل ارخی شفة الصائم شبه حشفة الشیخ بشفة الصائم فی ضعفه واسترخائه
واصلها شفهة لان تصغیره شفیهة والجمع شفاه بالهاء قال بعض الکمل والصواب
ان یراد بالصائم ههنا الممسک ای البخیل فان الصوم فی اللغة الامساک ومن اشهر
اوصاف البخیل انه منحنی الجبهة ای عبوس مسترخی الشفة وقوله تقول جواب لما
وانما جیء به مضارعا لحکایة الحال وقیل ان لما یرد المضارع الی معنی الماضی کما یرد ان الماضی
الی معنی الاستقبال هذا معه میت • هذا مبتدأ ومیت خبره ومعه متعلق بمیت
وضمیر معه راجع الی البعل وما فی انما کافة والرقیة مبتدأ وقوله للنائم خبره والرقیة
بضم الراء وسکون القاف ما یعتقد من الادعیة والآیات علی المریض لطلب الشفاء
ویقال لها بالفارسیة افسون واراد بالنائم آلة الشاب تقول هی مشیرة الی ذلک
الشیء هذا معه میت وانما ینفع الرقیة ای انما یحرک الدلال والعشق للنائم ای لذکر
الشاب لا للمیت ای لا لذکر الشیخ فشبهت ما رأته بین یدی بعلها الشیخ
بالمیت فی عدم الحرکة مطلقا بیت زن کز بر مرد قوله بر ههنا بمعنی عند ویعتراء

Copyright © King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com) 1